

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

5. dubna 2022*

„Řízení o předběžné otázce – Zpracování osobních údajů v odvětví elektronických komunikací – Důvěrný charakter sdělení – Poskytovatelé služeb elektronických komunikací – Plošné a nerozlišující uchovávání provozních a lokalizačních údajů – Přístup k uchovávaným údajům – Soudní přezkum *a posteriori* – Směrnice 2002/58/ES – Článek 15 odst. 1 – Listina základních práv Evropské unie – Články 7, 8 a 11 a čl. 52 odst. 1 – Možnost vnitrostátního soudu časově omezit účinky prohlášení neplatnosti týkajícího se vnitrostátních právních předpisů neslučitelných s unijním právem – Vyloučení“

Ve věci C-140/20,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Supreme Court (Nejvyšší soud, Irsko) ze dne 25. března 2020, došlým Soudnímu dvoru téhož dne, v řízení

G. D.

proti

Commissioner of An Garda Síochána,

Minister for Communications, Energy and Natural Resources,

Attorney General,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda, A. Arabadžev, A. Prechal, S. Rodin, I. Jarukaitis a N. Jääskinen, předsedové senátů, T. von Danwitz (zpravodaj), M. Safjan, F. Biltgen, P. G. Xuereb, N. Piçarra, L. S. Rossi a A. Kumin, soudci,

generální advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

vedoucí soudní kanceláře: D. Dittert, vedoucí oddělení,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 13. září 2021,

* Jednací jazyk: angličtina.

s ohledem na vyjádření předložená:

- za G. D. J. Dunphym, solicitor, R. Kennedym a R. Farrellem, SC, a K. McCormack, BL,
- za Commissioner of An Garda Síochána, Minister for Communications, Energy and Natural Resources a Attorney General M. Browne, S. Purcell, C. Stone, J. Quaney a A. Joycem, jako zmocněnci, ve spolupráci s S. Guerinem a P. Gallagherem, SC, jakož i D. Fennellym a L. Dwyer, BL,
- za belgickou vládu P. Cottinem a J.-C. Halleuxem, jako zmocněnci, ve spolupráci s J. Vanpraetem, advocaat,
- za českou vládu M. Smolkem, O. Serdulou a J. Vláčilem, jako zmocněnci,
- za dánskou vládu původně J. Nymann-Lindegrenem, M. Jespersenem a M. Wolff, poté M. Wolff a V. Jørgensen, jako zmocněnci,
- za estonskou vládu A. Kalbus a M. Kriisa, jako zmocněnkyněmi,
- za španělskou vládu L. Aguilera Ruizem, jako zmocněncem,
- za francouzskou vládu E. de Moustier, A. Daniel, D. Duboisem, T. Stéhelinem a J. Illouzem, jako zmocněnci,
- za kyperskou vládu I. Neophytou, jako zmocněnkyní,
- za nizozemskou vládu C. S. Schillemans, K. Bulterman a A. Hanje, jako zmocněnkyněmi,
- za polskou vládu B. Majczynou a J. Sawickou, jako zmocněnci,
- za portugalskou vládu L. Inez Fernandesem, P. Barros da Costa a I. Oliveira, jako zmocněnci,
- za finskou vládu M. Pere a A. Laine, jako zmocněnkyněmi,
- za švédskou vládu O. Simonssonem, J. Lundbergem, H. Shev, C. Meyer-Seitz, A. Runeskjöld, M. Salborn Hodgson, R. Shahsavan Eriksson a H. Eklinder, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi S. L. Kalédou, H. Kranenborgem, M. Wasmeierem a F. Wilmanem, jako zmocněnci,
- za Evropského kontrolora pro ochranu údajů D. Nardim, N. Stoličem, K. Ujazdowskim a A. Buchta, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 18. listopadu 2021,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 15 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací (směrnice o soukromí a elektronických komunikacích) (Úř. věst. 2002, L 201, s. 37; Zvl. vyd. 13/29, s. 514; oprava Úř. věst. 2014, L 290, s. 11), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/136/ES ze dne 25. listopadu 2009 (Úř. věst. 2009, L 337, s. 11) (dále jen „směrnice 2002/58“), ve spojení s články 7, 8 a 11, jakož i s čl. 52 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi G. D. na jedné straně a Commissioner of An Garda Síochána (ředitel státní policie, Irsko), Minister for Communications, Energy and Natural Funds (ministr pro komunikaci, energetiku a přírodní zdroje, Irsko) a Attorney General na straně druhé ve věci platnosti Communications (Retention of Data) Act 2011 [zákon z roku 2011 o komunikacích (uchovávání údajů), dále jen „zákon z roku 2011“].

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Body 2, 6, 7 a 11 odůvodnění směrnice 2002/58 uvádějí:
 - „(2) tato směrnice usiluje o respektování základních práv a zachovává zásady uznané zejména v [Listině]. Tato směrnice zejména usiluje o to, aby byla plně dodržována práva stanovená v článcích 7 a 8 uvedené listiny;
 - [...]
 - (6) internet převrací tradiční struktury trhu tím, že poskytuje společnou, obecnou infrastrukturu pro široký okruh služeb elektronických komunikací. Veřejně dostupné služby elektronických komunikací prostřednictvím internetu otevírají uživatelům nové možnosti, ale zároveň vytvářejí i nová rizika pro jejich osobní údaje a soukromí;
 - (7) v případě sítí veřejných komunikací je nutno přijmout zvláštní právní, regulační a technická ustanovení na ochranu základních práv a svobod fyzických osob a ochranu oprávněných zájmů právnických osob, zejména s ohledem na zvyšující se kapacitu automatického uchovávání a zpracování údajů týkajících se účastníků a uživatelů.
 - [...]
 - (11) tato směrnice, obdobně jako směrnice [Evropského parlamentu a Rady] 95/46/ES [ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. 1995, L 281, s. 31; Zvl. vyd. 13/15, s. 355)], se netýká ochrany základních práv a svobod ve vztahu k činnostem, které se neřídí právem [Unie]. Proto tato směrnice nemění stávající rovnováhu mezi právem jednotlivce na soukromí a možnostmi, aby členské státy přijaly opatření uvedená v čl. 15 odst. 1 této směrnice, která jsou nezbytná pro ochranu veřejné bezpečnosti, obrany, bezpečnosti státu (včetně hospodářské prosperity státu, pokud jsou tyto činnosti spojeny s otázkami bezpečnosti státu) a pro prosazování trestního práva. Tato směrnice se tedy nedotýká

možnosti členských států provádět zákonné zachycování elektronických sdělení nebo přijímat jiná opatření, je-li to nezbytné pro některý z těchto účelů a je-li to v souladu s Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod [podepsanou v Římě dne 4. listopadu 1950], jak je vykládána v rozhodnutích Evropského soudu pro lidská práva. Tato opatření musí být vhodná, plně přiměřená vzhledem k zamýšlenému účelu a nezbytná v demokratické společnosti a musí být předmětem odpovídajících záruk v souladu s Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod.“

4 Článek 1 směrnice 2002/58, nadepsaný „Oblast působnosti a cíl“, stanoví:

„1. Touto směrnicí se harmonizují předpisy členských států požadované pro zajištění rovnocenné úrovně ochrany základních práv a svobod, zejména práva na soukromí a zachování důvěrnosti informací, se zřetelem na zpracování osobních údajů v odvětví elektronických komunikací, a pro zajištění volného pohybu těchto údajů a elektronických komunikačních zařízení a služeb [v Evropské unii].

2. Ustanovení této směrnice upřesňují a doplňují směrnici [95/46] pro účely uvedené v odstavci 1. Navíc poskytují ochranu oprávněných zájmů účastníků, kteří jsou právníckými osobami.

3. Tato směrnice se nevztahuje na činnosti, které nespádají do oblasti působnosti Smlouvy o [FEU], jako činnosti uvedené v hlavách V a VI Smlouvy o Evropské unii, a v žádném případě na činnosti týkající se veřejné bezpečnosti, obrany, bezpečnosti státu (včetně hospodářské prosperity státu, pokud jsou tyto činnosti spojeny s otázkami bezpečnosti státu) a na činnosti státu v oblasti trestního práva.“

5 Podle článku 2 směrnice 2002/58, nadepsaného „Definice“, platí:

„Není-li stanoveno jinak, použijí se definice uvedené ve směrnici [95/46] a směrnici Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. března 2002 o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (rámcová směrnice) [(Úř. věst. 2002, L 108, s. 33; Zvl. vyd. 13/29, s. 349)].

Použijí se rovněž tyto definice:

- a) ‚uživatel‘ se rozumí jakákoli fyzická osoba používající veřejně dostupnou službu elektronické komunikace pro soukromé či obchodní účely, přičemž není nezbytně nutné, aby byla účastníkem této služby;
- b) ‚provozními údaji‘ se rozumějí jakékoli údaje zpracováváné pro účely přenosu sdělení sítí elektronických komunikací nebo pro jeho účtování;
- c) ‚lokalizačními údaji‘ se rozumějí jakékoli údaje zpracováváné v síti elektronických komunikací nebo službou elektronických komunikací, které určují zeměpisnou polohu koncového zařízení uživatele veřejně dostupné služby elektronických komunikací;
- d) ‚sdělením‘ se rozumí jakákoli informace, která se vyměňuje nebo přenáší mezi určitým počtem zúčastněných stran prostřednictvím veřejně dostupné služby elektronických komunikací; toto nezahrnuje informace přenášené jako součást vysílání pro veřejnost prostřednictvím sítě elektronických komunikací s výjimkou případů, kdy lze informace přiřadit k identifikovatelnému účastníku nebo uživateli, který tyto informace přijímá;

[...]

- 6 Článek 3 směrnice 2002/58, nadepsaný „Dotčené služby“, stanoví:

„Tato směrnice se vztahuje na zpracování osobních údajů ve spojení s poskytováním veřejně dostupných služeb elektronických komunikací ve veřejných komunikačních sítích [v Unii], včetně veřejných komunikačních sítí podporujících zařízení pro shromažďování a identifikaci údajů.“

- 7 Článek 5 této směrnice, nadepsaný „Důvěrný charakter sdělení“, zní:

„1. Členské státy zajistí prostřednictvím vnitrostátních právních předpisů důvěrný charakter sdělení přenášených pomocí veřejné komunikační sítě a veřejně dostupných služeb elektronických komunikací a s nimi souvisejících provozních údajů. Zejména zakázají příposlech, odposlech, uchovávání nebo jiné druhy zachycování či sledování sdělení a s nimi souvisejících provozních údajů osobami jinými než uživateli bez souhlasu dotčených uživatelů, pokud k takovému jednání nejsou zákonem oprávněny v souladu s čl. 15 odst. 1. Tento odstavec nebrání technickému uchovávání, které je nezbytné pro přenos sdělení, aniž by tím byla dotčena zásada důvěrnosti.“

[...]

3. Členské státy zajistí, aby uchovávání informací nebo získávání přístupu k již uchovávaným informacím bylo v koncovém zařízení účastníka nebo uživatele povoleno pouze pod podmínkou, že dotčený účastník či uživatel poskytl svůj souhlas poté, co mu byly poskytnuty jasné a úplné informace v souladu se směrnicí [95/46], mimo jiné o účelu zpracování. To nebrání technickému ukládání nebo takovému přístupu, jehož jediným účelem je provedení přenosu sdělení prostřednictvím sítě elektronických komunikací, nebo je-li to nezbytně nutné k tomu, aby mohl poskytovatel služeb informační společnosti poskytovat služby, které si účastník nebo uživatel výslovně vyžádal.“

- 8 Článek 6 směrnice 2002/58, nadepsaný „Provozní údaje“, stanoví:

„1. Provozní údaje vztahující se k účastníkům a uživatelům zpracovávané a uchovávané provozovatelem veřejné komunikační sítě nebo poskytovatelem veřejně dostupné služby elektronických komunikací, musí být vymazány nebo anonymizovány, jakmile již nejsou potřebné pro přenos sdělení, aniž by tímto byly dotčeny odstavce 2, 3 a 5 tohoto článku a čl. 15 odst. 1.“

2. Je možno zpracovávat provozní údaje nezbytné pro účely účtování a stanovení plateb za propojení. Takovéto zpracování je přípustné pouze do konce období, v němž lze právně napadnout účet či uplatňovat nárok na platbu.

3. Pro potřeby marketingu služeb elektronických komunikací nebo pro poskytování služeb s přidanou hodnotou může poskytovatel veřejně dostupných služeb elektronických komunikací zpracovávat údaje uvedené v odstavci 1 pouze v rozsahu nezbytném a po dobu nezbytnou pro tyto služby nebo marketing, pokud k tomu dal předem souhlas účastník nebo uživatel, jehož se údaje týkají. Účastníci či uživatelé musí mít možnost kdykoliv svůj souhlas se zpracováním provozních údajů vzít zpět.

[...]

5. Zpracování provozních údajů podle odstavců 1, 2, 3 a 4 musí být omezeno na osoby, které jednají z pověření provozovatelů veřejných komunikačních sítí a poskytovatelů veřejně dostupných služeb elektronických komunikací, a které se zabývají účtováním nebo řízením provozu, požadavky zákazníků, odhalováním podvodů, marketingem služeb elektronických komunikací nebo poskytováním služeb s přidanou hodnotou, a musí být omezeno na rozsah, který je nezbytný pro účely těchto činností.

[...]

- 9 Článek 9 této směrnice, nadepsaný „Lokalizační údaje odlišné od provozních údajů“, v odstavci 1 stanoví:

„Mohou-li být zpracovávány lokalizační údaje odlišné od provozních údajů, které se vztahují k uživatelům nebo účastníkům veřejných komunikačních sítí nebo veřejně dostupných služeb elektronických komunikací, je možné tyto údaje zpracovávat pouze poté, co byly anonymizovány údaje, anebo se souhlasem uživatelů nebo účastníků v nezbytném rozsahu a po nezbytnou dobu pro poskytování služeb s přidanou hodnotou. Poskytovatel služeb musí informovat uživatele nebo účastníky před obdržením jejich souhlasu o druhu lokalizačních údajů odlišných od provozních údajů, které budou zpracovávány, o účelu a délce doby zpracování a o tom, zda budou údaje předány třetí osobě za účelem poskytování služeb s přidanou hodnotou. [...]

- 10 Článek 15 směrnice 2002/58, nadepsaný „Použití některých ustanovení směrnice [95/46]“, v odstavci 1 stanoví:

„Členské státy mohou přijmout legislativní opatření, kterými omezí rozsah práv a povinností uvedených v článku 5, článku 6, čl. 8 odst. 1, 2, 3 a 4 a článku 9 této směrnice, pokud toto omezení představuje v demokratické společnosti nezbytné, vhodné a přiměřené opatření pro zajištění národní bezpečnosti (tj. bezpečnosti státu), obrany, veřejné bezpečnosti a pro prevenci, vyšetřování, odhalování a stíhání trestných činů nebo neoprávněného použití elektronického komunikačního systému, jak je uvedeno v čl. 13 odst. 1 směrnice [95/46]. Za tímto účelem mohou členské státy mimo jiné přijmout legislativní opatření umožňující uchovávání údajů po omezenou dobu na základě důvodů uvedených v tomto odstavci. Veškerá opatření uvedená v tomto odstavci musí být v souladu s obecnými zásadami práva [Unie], včetně zásad uvedených v čl. 6 odst. 1 a 2 Smlouvy o Evropské unii.“

Irské právo

- 11 Jak vyplývá ze žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, zákon z roku 2011 byl přijat za účelem provést do irského právního řádu směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/24/ES ze dne 15. března 2006 o uchovávání údajů vytvářených nebo zpracovávaných v souvislosti s poskytováním veřejně dostupných služeb elektronických komunikací nebo veřejných komunikačních sítí a o změně směrnice 2002/58/ES (Úř. věst. 2006, L 105, s. 54).
- 12 Článek 1 zákona z roku 2011 definuje pojem „údaje“ jako „provozní nebo lokalizační údaje a související údaje nezbytné k identifikaci účastníka nebo uživatele“ a výraz „závažný trestný čin“ jako trestný čin, za který lze uložit trest odnětí svobody na dobu pět let a více nebo některý z dalších trestných činů uvedených v příloze 1 tohoto zákona.
- 13 Článek 3 odst. 1 uvedeného zákona vyžaduje, aby všichni poskytovatelé služeb elektronických komunikací uchovávali údaje uvedené v jeho příloze 2 části 1 po dobu dvou let a údaje uvedené v jeho příloze 2 části 2 po dobu jednoho roku.

- 14 Příloha 2 část 1 uvedeného zákona uvádí mimo jiné údaje o telefonii provozované v rámci pevné sítě a v rámci mobilní sítě, které umožňují identifikovat zdroj a adresáta komunikace, určit datum a hodinu zahájení a ukončení komunikace, určit typ dotyčného sdělení, jakož i identifikovat typ a zeměpisnou polohu použitého komunikačního zařízení. Konkrétně bod 6 této přílohy 2 část 1 požaduje uchovávání údajů nezbytných k určení polohy mobilního elektronického komunikačního prostředku, přičemž těmito údaji jsou označení buňky („cell ID“) a údaje umožňující zjistit zeměpisnou polohu buněk podle jejich označení po dobu, kdy jsou údaje o komunikaci uchovávány.
- 15 Příloha 2 část 2 zákona z roku 2011 se týká údajů o přístupu k internetu, elektronické poště a internetové telefonii a zahrnuje mimo jiné identifikační a telefonní číslo, IP adresy a datum a čas zahájení a ukončení komunikace. Obsah sdělení do tohoto druhu údajů nespadá.
- 16 Podle článků 4 a 5 zákona z roku 2011 musí poskytovatelé služeb elektronických komunikací přijmout určitá opatření k zajištění ochrany údajů proti neoprávněnému přístupu.
- 17 Článek 6 tohoto zákona, který upravuje podmínky pro podání žádosti o přístup, v odstavci 1 stanoví:
- „Příslušník státní policie s hodností nejméně vrchní komisař může požádat poskytovatele služeb o zpřístupnění údajů uchovávaných tímto poskytovatelem podle článku 3, pokud má za to, že předmětné údaje jsou nezbytné pro:
- (a) prevenci, odhalování, vyšetřování nebo stíhání závažného trestného činu,
 - (b) zajištění bezpečnosti státu,
 - (c) záchranu lidského života.“
- 18 Článek 7 uvedeného zákona ukládá poskytovatelům služeb elektronických komunikací povinnost vyhovět žádostem uvedeným v článku 6 tohoto zákona.
- 19 Mezi mechanismy přezkumu rozhodnutí příslušníka státní policie uvedeného v článku 6 zákona z roku 2011 patří postup pro podávání stížností stanovený v článku 10 tohoto zákona a řízení před *designated judge* (pověřený soudce) ve smyslu článku 12 tohoto zákona, který je pověřen přezkoumávat použití ustanovení uvedeného zákona.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 20 V březnu 2015 byl G. D. odsouzen k trestu odnětí svobody na doživotí za vraždu osoby, která zmizela v srpnu 2012 a jejíž tělesné ostatky byly nalezeny až v září 2013. V odvolání proti odsuzujícímu rozsudku dotyčný zejména vytkl soudu prvního stupně, že neprávem připustil jako důkazy provozní a lokalizační údaje týkající se telefonických hovorů, a to z důvodu, že zákon z roku 2011, který upravuje uchovávání těchto údajů a na jehož základě měli vyšetřovatelé státní policie k uvedeným údajům přístup, porušuje práva, která mu přiznává unijní právo. Toto odvolání je v současné době projednáváno.

- 21 Aby mohl G. D. v rámci trestního řízení napadnout přípustnost uvedených důkazů, zahájil u High Court (Vrchní soud, Irsko) občanskoprávní řízení, v němž se domáhal určení neplatnosti některých ustanovení zákona z roku 2011. Rozhodnutím ze dne 6. prosince 2018 tento soud argumentaci G. D. vyhověl a konstatoval, že čl. 6 odst. 1 písm. a) tohoto zákona je neslučitelný s čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 ve spojení s články 7 a 8, jakož i s čl. 52 odst. 1 Listiny. Irsko podalo proti tomuto rozhodnutí odvolání k Supreme Court (Nejvyšší soud, Irsko), předkládajícímu soudu.
- 22 Trestní řízení probíhající před Court of Appeal (Odvolací soud, Irsko) bylo přerušeno do vydání rozhodnutí předkládajícího soudu v rámci původního občanskoprávního řízení.
- 23 Irsko před předkládajícím soudem uvedlo, že pro účely určení, zda je zásah do práva na respektování soukromého života zakotveného v článku 7 Listiny vyplývající z uchovávání provozních a lokalizačních údajů na základě zákona z roku 2011 přiměřený, je třeba přezkoumat cíle režimu zavedeného tímto zákonem jako celek. Podle tohoto členského státu nadto uvedený zákon stanovil podrobný rámec upravující přístup k uchovávaným údajům, podle kterého je oddělení, které je v rámci státní policie pověřeno předchozím posouzením žádostí o přístup, funkčně nezávislé na státní policii při výkonu jejího poslání, a splňuje tudíž požadavek předběžné kontroly vykonávané nezávislým správním orgánem. Tento systém kontroly je doplněn postupem pro podávání stížností a soudním přezkumem. Uvedený členský stát konečně poukazuje na to, že kdyby bylo v konečném důsledku shledáno, že zákon z roku 2011 je v rozporu s unijním právem, jakýkoliv závěr, který z toho vyvodí předkládající soud, by měl platit z hlediska jeho časových účinků pouze do budoucna.
- 24 G. D. uvádí, že režim plošného a nerozlišujícího uchovávání údajů zavedený zákonem z roku 2011, jakož i režim přístupu k těmto údajům stanovený tímto zákonem jsou neslučitelné s unijním právem, jak jej Soudní dvůr vyložil zejména v bodě 120 rozsudku ze dne 21. prosince 2016, Tele2 Sverige a Watson a další (C-203/15 a C-698/15, EU:C:2016:970).
- 25 Předkládající soud na úvod upřesňuje, že mu přísluší pouze posoudit, zda High Court (Vrchní soud) právem rozhodl, že čl. 6 odst. 1 písm. a) zákona z roku 2011 je neslučitelný s unijním právem, a že naproti tomu otázka přípustnosti důkazů vznesených v rámci trestního řízení spadá výlučně do pravomoci Court of Appeal (Odvolací soud), k němuž bylo podáno odvolání proti rozhodnutí o odsouzení.
- 26 V této souvislosti se předkládající soud předně táže na požadavky unijního práva, pokud jde o uchovávání údajů pro účely boje proti závažné trestné činnosti. V tomto ohledu má v podstatě za to, že účinný boj proti závažné trestné činnosti umožňuje pouze plošné a nerozlišující uchovávání provozních a lokalizačních údajů, přičemž cílené uchovávání a urychlené uchovávání (*quick freeze*) by jej neumožňovalo. Pokud jde o cílené uchovávání, předkládající soud si klade otázku ohledně možnosti zaměřit se za účelem boje proti závažné trestné činnosti na určité skupiny nebo zeměpisné oblasti, jelikož některé závažné trestné činy jsou zřídka spojeny s okolnostmi, které jsou příslušným vnitrostátním orgánům známy a umožňují jim mít podezření na spáchání trestného činu před jeho spácháním. Cílené uchovávání by navíc mohlo vést k diskriminaci. Co se týče urychleného uchovávání, předkládající soud má za to, že toto uchovávání je užitečné pouze v situacích, kdy existuje identifikovatelný podezřelý v rané fázi vyšetřování.
- 27 Pokud jde dále o přístup k údajům uchovávaným poskytovateli služeb elektronických komunikací, předkládající soud zdůrazňuje, že vnitrostátní policie zavedla interní mechanismus vlastního ověřování žádostí o přístup adresovaných těmto poskytovatelům. Ze skutečností předložených

před High Court (Vrchní soud) vyplývá, že ředitel státní policie rozhodl interním opatřením, že žádosti o přístup podané na základě zákona z roku 2011 mají být centralizovaně vyřizovány jediným příslušníkem státní policie, který má postavení vrchního komisaře, a to vedoucím bezpečnostního a zpravodajského odboru. Má-li tento komisař za to, že dotyčné údaje jsou nezbytné mimo jiné pro prevenci, odhalování, vyšetřování nebo stíhání závažného trestného činu, může požádat poskytovatele služeb elektronických komunikací o přístup. Ředitel státní policie kromě toho v rámci této policie zřídil samostatnou jednotku nazvanou *Telecommunications Liaison Unit* (Jednotka pro styk s telekomunikacemi, dále jen „TLU“), která má podporovat vedoucího bezpečnostního a zpravodajského odboru při výkonu funkce a působit jako jediné kontaktní místo pro tyto poskytovatele služeb.

- 28 Předkládající soud dodává, že během období, kterého se týká trestní vyšetřování zahájené proti G. D., musely být všechny žádosti o přístup schváleny nejprve komisařem nebo inspektorem vykonávajícím funkci komisaře, než byly odeslány TLU ke zpracování, a vyšetřovatelé měli v žádostech o přístup uvést dostatečné podrobnosti umožňující přijetí informovaného rozhodnutí. Mimoto byli TLU a vedoucí bezpečnostního a zpravodajského odboru povinni přezkoumat zákonnost, nezbytnost a přiměřenost žádostí o přístup, s ohledem na to, že tento vedoucí mohl být povolán, aby se zodpovídal za své rozhodnutí před soudcem, kterého určí High Court (Vrchní soud). TLU kromě toho podléhá kontrole Data Protection Commissioner (komisař pro ochranu údajů, Irsko).
- 29 Předkládající soud si konečně klade otázku ohledně rozsahu a časových účinků případného závěru o neslučitelnosti zákona z roku 2011 s unijním právem. V tomto ohledu upřesňuje, že takový závěr by mohl platit pouze do budoucna, jelikož údaje použité jako důkazy v trestním řízení proti G. D. byly uchovávány a zpřístupněny na konci roku 2013, tedy v době, kdy bylo Irsko povinno uplatňovat ustanovení zákona z roku 2011 provádějícího směrnici 2006/24. Podle Irska by takové řešení bylo vhodné rovněž proto, že jinak by mohlo být závažně dotčeno vyšetřování a stíhání závažných trestných činů v Irsku, jakož i situace osob již souzených a odsouzených.
- 30 Za těchto podmínek se Supreme Court (Nejvyšší soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Je režim plošného/obecného uchovávání údajů, a to i takový, který podléhá přísným omezením uchovávání a přístupu, sám o sobě v rozporu s článkem 15 směrnice [2002/58] vykládaným ve světle Listiny?
 - 2) Je vnitrostátní soud při posuzování, zda má rozhodnout o neslučitelnosti vnitrostátního opatření provedeného na základě směrnice [2006/24], které stanoví režim plošného uchovávání údajů (za podmínky nezbytných přísných kontrol uchovávání nebo přístupu), s unijním právem, a zejména při posuzování přiměřenosti takového režimu, oprávněn přihlížet ke skutečnosti, že poskytovatelé služeb mohou údaje legálně uchovávat pro vlastní obchodní účely a že uchovávání údajů může být vyžadováno z důvodů národní bezpečnosti, které jsou vyloučeny z působnosti směrnice [2002/58]?
 - 3) Jaká kritéria má vnitrostátní soud použít v rámci rozhodování o slučitelnosti vnitrostátního opatření o přístupu k uchovávaným údajům s unijním právem a zejména s Listinou při posouzení, zda takový režim přístupu zajišťuje nezbytný nezávislý předchozí přezkum, jak požaduje Soudní dvůr ve své judikatuře? Může vnitrostátní soud v této souvislosti při takovém posuzování zohlednit existenci následného soudního nebo nezávislého přezkumu?

- 4) V každém případě, je vnitrostátní soud povinen rozhodnout o neslučitelnosti vnitrostátního opatření s článkem 15 směrnice [2002/58], jestliže vnitrostátní opatření stanoví režim plošného uchovávání údajů pro účely boje proti závažným trestným činům a vnitrostátní soud dospěl na základě všech dostupných důkazů k závěru, že je takové uchovávání údajů podstatné a naprosto nezbytné k dosažení cíle boje proti závažným trestným činům?
- 5) Jestliže je vnitrostátní soud povinen rozhodnout, že je vnitrostátní opatření neslučitelné s článkem 15 směrnice 2002/58 vykládaným ve světle Listiny, je oprávněn omezit časové účinky takového rozhodnutí, je-li přesvědčen, že pokud by tak neučinil, mělo by to za následek ‚chaos a poškození veřejného zájmu‘ [v souladu s přístupem například ve věci R (National Council for Civil Liberties) v. Secretary of State for Home Department a Secretary of State for Foreign Affairs [2018] EWHC 975, bod 46]?
- 6) Je přípustné, aby vnitrostátní soud, jemuž byl podán návrh na prohlášení neslučitelnosti vnitrostátního právního předpisu s článkem 15 směrnice 2002/58 nebo na vyloučení použití tohoto právního předpisu nebo na prohlášení, že použitím takového předpisu došlo k porušení práv fyzické osoby, ať už v rámci řízení zahájeného na podporu argumentu ohledně přípustnosti důkazu v trestním řízení nebo jinak, takový návrh odmítl, pokud jde o údaje uchovávané na základě vnitrostátního ustanovení přijatého na základě povinnosti dle článku 288 SFEU řádně provést do vnitrostátního práva ustanovení směrnice, nebo aby účinky takového prohlášení omezil na dobu po prohlášení neplatnosti směrnice 2006/24 [rozsudkem ze dne 8. dubna 2014, Digital Rights Ireland a další (C-293/12 a C-594/12, EU:C:2014:238)]?“

K předběžným otázkám

K první, druhé a čtvrté otázce

- 31 Podstatou první, druhé a čtvrté otázky předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 ve spojení s články 7, 8 a 11 a čl. 52 odst. 1 Listiny musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví plošné a nerozlišující uchovávání provozních a lokalizačních údajů pro účely boje proti závažné trestné činnosti.
- 32 Úvodem je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury je třeba pro výklad ustanovení unijního práva zohlednit nejen jeho znění, ale i jeho kontext a cíle sledované právní úpravou, jehož je součástí, a zejména genezi této právní úpravy (rozsudek ze dne 6. října 2020, La Quadrature du Net a další, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 105, jakož i citovaná judikatura).
- 33 Ze samotného znění čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 vyplývá, že legislativní opatření, která tato směrnice dovoluje členským státům přijmout za podmínek, které stanoví, mohou pouze „omez[it] rozsah“ práv a povinností uvedených mimo jiné v člancích 5, 6 a 9 směrnice 2002/58.
- 34 Pokud jde o systém zavedený touto směrnicí, jehož součástí je čl. 15 odst. 1 této směrnice, je třeba připomenout, že podle čl. 5 odst. 1 první a druhé věty uvedené směrnice jsou členské státy povinny zajistit prostřednictvím svých vnitrostátních právních předpisů důvěrný charakter sdělení přenášených pomocí veřejné komunikační sítě a veřejně dostupných služeb elektronických komunikací a s nimi souvisejících provozních údajů. Zejména musí zakázat příposlech,

odposlech, uchovávání nebo jiné druhy zachycování či sledování sdělení a s nimi souvisejících provozních údajů osobami jinými než uživateli bez souhlasu dotčených uživatelů, pokud k takovému jednání nejsou zákonem oprávněny v souladu s čl. 15 odst. 1 této směrnice.

- 35 V tomto ohledu již Soudní dvůr rozhodl, že čl. 5 odst. 1 směrnice 2002/58 zakotvuje zásadu důvěrného charakteru jak elektronických sdělení, tak s nimi souvisejících provozních údajů, a plyne z něj zejména zákaz – uložený v zásadě všem vyjma uživatelů – uchovávat tato sdělení a tyto údaje bez souhlasu uživatele (rozsudek ze dne 6. října 2020, La Quadrature du Net a další, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 107).
- 36 Toto ustanovení odráží cíl sledovaný unijním normotvůrcem při přijetí směrnice 2002/58. Z důvodové zprávy k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací [COM(2000) 385 final], z něhož vychází směrnice 2002/58, totiž vyplývá, že záměrem unijního normotvůrce bylo „zachovat i nadále vysokou úroveň ochrany osobních údajů a soukromí u všech služeb elektronických komunikací bez ohledu na použitou technologii“. Účelem směrnice 2002/58 tedy je, jak vyplývá zejména z bodů 6 a 7 jejího odůvodnění, ochránit uživatele služeb elektronických komunikací před riziky, která pro jejich osobní údaje a soukromí vyplývají z nových technologií, a zejména zvyšující se kapacity automatického uchovávání a zpracování údajů. Konkrétně, jak uvádí bod 2 odůvodnění téže směrnice, záměrem unijního normotvůrce je, aby byla plně dodržována práva stanovená v člancích 7 a 8 Listiny (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 21. prosince 2016, Tele2 Sverige a Watson a další, C-203/15 a C-698/15, EU:C:2016:970, bod 83, jakož i ze dne 6. října 2020, La Quadrature du Net a další, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 106).
- 37 Přijetím směrnice 2002/58 tedy unijní normotvůrce konkretizoval tato práva, takže uživatelé prostředků elektronické komunikace mohou v zásadě právem očekávat, že jejich komunikace a s ní související údaje zůstanou anonymní a nebude možné je zaznamenat bez jejich souhlasu (rozsudek ze dne 6. října 2020, La Quadrature du Net a další, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 109).
- 38 Pokud jde o zpracování a uchovávání provozních údajů vztahujících se k účastníkům a uživatelům ze strany poskytovatelů služeb elektronických komunikací, článek 6 směrnice 2002/58 v odstavci 1 stanoví, že tyto údaje musí být vymazány nebo anonymizovány, jakmile již nejsou potřebné pro přenos sdělení, a v odstavci 2 upřesňuje, že provozní údaje nezbytné pro účely účtování a stanovení plateb za propojení mohou být zpracovávány pouze do konce období, v němž lze právně napadnout účet či uplatňovat nárok na platbu. V případě lokalizačních údajů odlišných od provozních údajů se v čl. 9 odst. 1 uvedené směrnice stanoví, že tyto údaje lze zpracovávat pouze tehdy, jsou-li splněny určité podmínky, a poté, co byly anonymizovány, anebo se souhlasem uživatelů nebo účastníků.
- 39 Směrnice 2002/58 se tudíž neomezuje na stanovení rámce pro přístup k takovým údajům prostřednictvím záruk, které mají zabránit zneužití, ale zakotvuje též zejména zásadu zákazu jejich uchovávání třetími osobami.
- 40 V rozsahu, v němž čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 umožňuje členským státům přijmout taková legislativní opatření, kterými „omezí rozsah“ práv a povinností uvedených mimo jiné v člancích 5, 6 a 9 této směrnice, jako jsou práva a povinnosti vyplývající ze zásad důvěrnosti sdělení a zákazu uchovávání s nimi souvisejících údajů, připomenutých v bodě 35 tohoto rozsudku, stanoví toto ustanovení výjimku z obecného pravidla stanoveného mimo jiné v těchto

článcích 5, 6 a 9, a musí být tedy v souladu s ustálenou judikaturou vykládáno restriktivně. Takové ustanovení tudíž nemůže odůvodňovat, aby se výjimka ze základní povinnosti zajistit důvěrný charakter elektronických sdělení a s nimi souvisejících údajů, a zejména ze zákazu uchovávat tyto údaje stanoveného v článku 5 uvedené směrnice, stala pravidlem, neboť jinak by posledně uvedené ustanovení bylo do značné míry zbaveno působnosti (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 21. prosince 2016, *Tele2 Sverige a Watson a další*, C-203/15 a C-698/15, EU:C:2016:970, bod 89, jakož i ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 111).

- 41 Pokud jde o cíle, které mohou ospravedlňovat omezení práv a povinností stanovených zejména v článcích 5, 6 a 9 směrnice 2002/58, Soudní dvůr již rozhodl, že výčet cílů v čl. 15 odst. 1 první větě této směrnice je taxativní, a proto musí legislativní opatření přijaté na základě tohoto ustanovení skutečně a nezbytně odpovídat některému z těchto cílů (rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 112 a citovaná judikatura).
- 42 Z článku 15 odst. 1 třetí věty směrnice 2002/58 dále vyplývá, že opatření přijatá členskými státy na základě tohoto ustanovení musí být v souladu s obecnými zásadami unijního práva, k nimž patří zásada proporcionality, a se základními právy zaručenými Listinou. Soudní dvůr v této souvislosti již rozhodl, že povinnost uložená poskytovatelům služeb elektronických komunikací členským státem prostřednictvím vnitrostátních právních předpisů a spočívající v uchovávaní provozních údajů pro účely jejich případného zpřístupnění příslušným vnitrostátním orgánům vyvolává otázky, jež se týkají dodržování nejen článku 7 Listiny, týkajícího se ochrany soukromého života, a článku 8 Listiny, týkajícího se ochrany osobních údajů, ale i článku 11 Listiny, který se týká svobody projevu (rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 113 a citovaná judikatura).
- 43 Při výkladu čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 je proto třeba zohlednit význam nejen práva na respektování soukromého života zaručeného článkem 7 Listiny a práva na ochranu osobních údajů zaručeného jejím článkem 8, jak vyplývá z judikatury Soudního dvora, ale i práva na svobodu projevu, neboť toto základní právo zaručené v článku 11 Listiny je jedním ze základních pilířů demokratické a pluralitní společnosti a je součástí hodnot, na kterých je podle článku 2 SEU založena Unie (rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 114 a citovaná judikatura).
- 44 V tomto ohledu je třeba upřesnit, že uchovávaní provozních a lokalizačních údajů představuje samo o sobě jednak výjimku ze zákazu uloženého v čl. 5 odst. 1 směrnice 2002/58 jakékoli jiné osobě než uživatelům uchovávat tyto údaje a jednak zásah do základních práv na respektování soukromého života a na ochranu osobních údajů zakotvených v článcích 7 a 8 Listiny bez ohledu na to, zda dotyčné informace o soukromém životě představují citlivé údaje, zda dotyčné osoby utrpěly z důvodu tohoto zásahu případné nepříznivé následky nebo zda uchovávané údaje budou následně využity (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, body 115 a 116, jakož i citovaná judikatura).
- 45 Tento závěr se jeví o to více důvodný, že provozní a lokalizační údaje mohou odhalit informace o celé řadě aspektů soukromého života subjektů údajů včetně citlivých informací, jako jsou sexuální orientace, politické názory, náboženské, filozofické, sociálněprávní nebo jiné přesvědčení, jakož i zdravotní stav, přičemž takové údaje kromě toho požívají zvláštní ochrany v unijním právu. Z těchto údajů jako celku lze vyvodit velmi přesné závěry o soukromém životě osob, jejichž údaje byly uchovány, tedy o každodenních zvyklostech, o místech, kde trvale či

přechodně pobývají, o denních či jiných přesunech, o aktivitách, společenských vztazích těchto osob a o společenských kruzích, s kterými se stýkají. Na základě těchto údajů lze zejména vytvořit profil subjektů údajů, který je s ohledem na právo na ochranu soukromého života informací stejně citlivé povahy, jako je samotný obsah sdělení (rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net* a další, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 117 a citovaná judikatura).

- 46 Uchovávání provozních a lokalizačních údajů pro policejní účely tedy na jedné straně může být zásahem do práva na respektování komunikace zakotveného v článku 7 Listiny a odrazovat uživatele prostředků elektronické komunikace od výkonu jejich svobody projevu zaručené v článku 11 Listiny, přičemž tyto účinky jsou tím závažnější, čím větší je množství a rozmanitost uchovávaných údajů. Na druhé straně s ohledem na značné množství provozních a lokalizačních údajů, které mohou být průběžně uchovávány na základě plošného a nerozlišujícího opatření, a na citlivou povahu informací, které z těchto údajů mohou vyplynout, vzniká riziko zneužití a neoprávněného přístupu již samotným uchováváním těchto údajů poskytovateli služeb elektronických komunikací (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net* a další, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, body 118 a 119, jakož i citovaná judikatura).
- 47 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že uchovávání těchto údajů a přístup k nim představují, jak vyplývá z judikatury připomenuté v bodě 44 tohoto rozsudku, samostatné zásahy do základních práv zaručených v člancích 7 a 11 Listiny vyžadující samostatné odůvodnění podle jejího čl. 52 odst. 1. Z toho vyplývá, že vnitrostátní právní předpisy zajišťující plné dodržování podmínek vyplývajících z judikatury, která vyložila směrnici 2002/58 v oblasti přístupu k uchovávaným datům, nemohou být z povahy věci způsobilé omezit, či dokonce zhojit závažný zásah do práv zaručených v člancích 5 a 6 této směrnice a základními právy, jejichž konkrétním vyjádřením jsou tyto články, který by vyplýval z obecného uchovávání těchto údajů stanoveného těmito vnitrostátními právními předpisy.
- 48 Článek 15 odst. 1 směrnice 2002/58 ovšem tím, že umožňuje členským státům omezit práva a povinnosti uvedené v bodech 34 až 37 tohoto rozsudku, odráží skutečnost, že práva zakotvená v člancích 7, 8 a 11 Listiny se neprojeví jako absolutní výsady, ale musí být nahlížena ve vztahu k jejich společenské funkci. Jak totiž plyne z čl. 52 odst. 1 Listiny, Listina připouští omezení výkonu takových práv za předpokladu, že jsou tato omezení stanovena zákonem, respektují podstatu těchto práv a při dodržení zásady proporcionality jsou nezbytná a skutečně odpovídají cílům obecného zájmu, které uznává Unie, nebo potřebě ochrany práv a svobod druhého. Výklad čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 ve světle Listiny proto vyžaduje, aby byl zohledněn rovněž význam práv zakotvených v člancích 3, 4, 6 a 7 Listiny a význam, který mají cíle zajištění národní bezpečnosti a boje proti závažné trestné činnosti tím, že přispívají k ochraně práv a svobod jiných (rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net* a další, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, body 120 až 122 a citovaná judikatura).
- 49 Pokud jde konkrétně o účinný boj proti trestným činům, jejichž oběti jsou zejména nezletilé a jiné zranitelné osoby, je třeba zohlednit skutečnost, že z článku 7 Listiny mohou vyplývat pozitivní povinnosti orgánů veřejné moci za účelem přijetí právních opatření na ochranu soukromého a rodinného života. Takové povinnosti mohou rovněž vyplývat z uvedeného článku 7 v souvislosti s ochranou obydlí a komunikace, jakož i z článku 3 v souvislosti s ochranou fyzické a duševní nedotknutelnosti osob a z článku 4 v souvislosti se zákazem mučení a nelidského či ponižujícího zacházení (rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net* a další, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 126 a citovaná judikatura).

- 50 Vzhledem k těmto jednotlivým pozitivním povinnostem je tedy třeba přistoupit k nezbytnému sladění jednotlivých dotčených zájmů a práv. Evropský soud pro lidská práva totiž rozhodl, že pozitivní povinnosti vyplývající z článků 3 a 8 evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jejichž odpovídající záruky jsou obsaženy v člancích 4 a 7 Listiny, zahrnují zejména přijetí hmotněprávních a procesních ustanovení, jakož i praktických opatření umožňujících účinně bojovat proti trestným činům namířeným proti osobám prostřednictvím účinného vyšetřování a stíhání, přičemž tato povinnost je o to významnější, je-li ohroženo fyzické a morální blaho dítěte. Opatření, která přísluší přijmout příslušným orgánům, však musí plně respektovat zákonné postupy a další záruky, které mohou omezit rozsah pravomocí spojených s trestním vyšetřováním, jakož i ostatní svobody a práva. Podle uvedeného soudu je třeba zejména stanovit právní rámec umožňující sladit jednotlivé legitimní zájmy a práva, která mají být chráněna (rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, body 127 a 128, jakož i citovaná judikatura).
- 51 V tomto rámci ze samotného znění čl. 15 odst. 1 první věty směrnice 2002/58 vyplývá, že členské státy mohou přijmout opatření odchylovající se od zásady důvěrnosti zmíněné v bodě 35 tohoto rozsudku, pokud je takové opatření „v demokratické společnosti nezbytné, vhodné a přiměřené“, přičemž bod 11 odůvodnění této směrnice k tomu uvádí, že takové opatření musí být „plně“ přiměřené vzhledem k zamýšlenému účelu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 129).
- 52 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora ochrana základního práva na respektování soukromého života vyžaduje, aby výjimky z ochrany osobních údajů a omezení této ochrany byly činěny v mezích toho, co je nezbytně nutné. Kromě toho nelze při sledování cíle obecného zájmu ztrácet ze zřetele skutečnost, že tento cíl je třeba uvést do souladu se základními právy dotčenými daným opatřením, a to vyváženým poměřením tohoto cíle s dotčenými právy (rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 130 a citovaná judikatura).
- 53 Z judikatury Soudního dvora konkrétně vyplývá, že možnost členských států odůvodnit omezení práv a povinností stanovených zejména v člancích 5, 6 a 9 směrnice 2002/58 musí být posuzována z hlediska závažnosti zásahu, který takové omezení představuje, a musí být ověřeno, že význam cíle obecného zájmu sledovaného tímto omezením je úměrný závažnosti zásahu (rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 131 a citovaná judikatura).
- 54 Za účelem splnění požadavku proporcionality musí právní úprava stanovit jasná a přesná pravidla pro rozsah a použití předmětného opatření a stanovit minimální požadavky, tak aby osoby, o jejichž osobní údaje jde, měly dostatečné záruky umožňující účinně chránit tyto údaje před rizikem zneužití. Tato právní úprava musí být právně závazná ve vnitrostátním právu a musí zejména vymezit okolnosti a podmínky, za nichž může být přijato opatření týkající se zpracovávání takových údajů, čímž zaručí, že se zásah omezí na to, co je nezbytně nutné. Potřeba takových záruk je o to významnější v případě, kdy jsou osobní údaje zpracovávány automaticky, zejména když existuje značné riziko neoprávněného přístupu k těmto údajům. Tyto úvahy platí zvláště tehdy, jedná-li se o ochranu oné konkrétní kategorie osobních údajů, již tvoří citlivé údaje (rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 132 a citovaná judikatura).

- 55 Vnitrostátní právní úprava, která stanoví uchovávání osobních údajů, tedy musí vždy odpovídat objektivním kritériím, která vymezují vztah mezi údaji, které mají být uchovávány, a sledovaným účelem. Pokud jde konkrétně o boj proti závažné trestné činnosti, údaje, které mají být uchovávány, musí být způsobilé přispívat k prevenci, odhalování nebo stíhání závažných trestných činů (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. dubna 2014, *Digital Rights Ireland a další*, C-293/12 a C-594/12, EU:C:2014:238, bod 59, jakož i ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 133).
- 56 Pokud jde o cíle obecného zájmu, které mohou odůvodnit opatření přijaté na základě čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58, z judikatury Soudního dvora, zejména z rozsudku ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další* (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791), vyplývá, že v souladu se zásadou proporcionality panuje mezi těmito cíli hierarchie podle jejich příslušného významu a význam cíle sledovaného takovým opatřením musí být úměrný závažnosti zásahu, který z něj vyplývá.
- 57 V tomto ohledu Soudní dvůr rozhodl, že význam cíle zajistit národní bezpečnost, nahlíženého z hlediska čl. 4 odst. 2 SEU, podle něhož zajištění národní bezpečnosti zůstává výhradní odpovědností každého členského státu, přesahuje význam ostatních cílů uvedených v čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58, zejména cíle bojovat proti obecné, ač závažné trestné činnosti, a cíle zajistit veřejnou bezpečnost. Cílem zajistit národní bezpečnost tedy lze, jsou-li splněny ostatní požadavky stanovené v čl. 52 odst. 1 Listiny, odůvodnit opatření zasahující do základních práv závažněji než opatření, která by mohla být odůvodněna těmito ostatními cíli (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, body 135 a 136).
- 58 Z tohoto důvodu Soudní dvůr konstatoval, že čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 ve spojení s články 7, 8 a 11 a čl. 52 odst. 1 Listiny nebrání legislativním opatřením, která za účelem zajištění národní bezpečnosti umožňují přikázat poskytovatelům služeb elektronických komunikací, aby prováděli plošné a nerozlišující uchovávání provozních a lokalizačních údajů v situacích, kdy dotyčný členský stát čelí závažnému ohrožení národní bezpečnosti, které se jeví jako skutečné a aktuální nebo předvídatelné, přičemž rozhodnutí o uložení tohoto příkazu může být předmětem účinného přezkumu soudem nebo nezávislým správním orgánem, jehož rozhodnutí je závazné, a cílem tohoto přezkumu bude ověřit, že nastala některá z těchto situací, jakož i dodržení podmínek a záruk, které musí být stanoveny, a tento příkaz může být vydán pouze na dobu nezbytně nutnou, avšak s možností prodloužení, pokud ohrožení přetrvává (rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 168).
- 59 Pokud jde o cíl prevence, vyšetřování, odhalování a stíhání trestných činů, Soudní dvůr uvedl, že podle zásady proporcionality platí, že takové závažné zásahy do základních práv zakotvených v člancích 7 a 8 Listiny, jako jsou ty, které s sebou nese uchovávání provozních a lokalizačních údajů, mohou být odůvodněny pouze bojem proti závažné trestné činnosti a předcházením závažnému ohrožení veřejné bezpečnosti. Cílem spočívajícím v prevenci, vyšetřování, odhalování a stíhání trestných činů obecně proto mohou být odůvodněny pouze zásahy do uvedených základních práv, které nejsou závažné povahy (rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 140 a citovaná judikatura).
- 60 Na jednání Evropská komise uvedla, že obzvláště závažnou trestnou činnost lze postavit na roveň hrozbě pro národní bezpečnost.

- 61 Soudní dvůr přitom již rozhodl, že cíl zajistit národní bezpečnosti odpovídá prvořadému zájmu chránit základní funkce státu a základní zájmy společnosti prevencí a represí činností, které by mohly silně destabilizovat základní ústavní, politické, hospodářské nebo společenské uspořádání země, a zejména přímo ohrožovat společnost, obyvatelstvo nebo stát jako takový, jako jsou mimo jiné teroristické činnosti (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 135).
- 62 Kromě toho je třeba uvést, že na rozdíl od trestné činnosti, byť obzvláště závažné, musí být hrozba pro národní bezpečnost skutečná a aktuální nebo přinejmenším předvídatelná, což předpokládá existenci dostatečně konkrétních okolností, aby bylo možné odůvodnit plošné a nerozlišující uchovávání provozních a lokalizačních údajů po omezenou dobu. Taková hrozba se tedy svou povahou, závažností a specifickou povahou okolností, které ji vytvářejí, liší od obecného a trvalého rizika vzniku napětí nebo narušování, byť závažného, veřejné bezpečnosti nebo rizika závažných trestných činů (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, body 136 a 137).
- 63 Trestnou činnost, byť obzvláště závažnou, tedy nelze postavit na roveň hrozbě pro národní bezpečnost. Jak totiž uvedl generální advokát v bodech 49 a 50 svého stanoviska, takové postavení na roveň by mohlo zavést kategorii na pomezí národní bezpečnosti a veřejné bezpečnosti, aby se na posledně uvedenou uplatnily požadavky vlastní prvně uvedené.
- 64 Z toho rovněž vyplývá, že okolnost, že provozní a lokalizační údaje byly legálně uchovávány za účelem ochrany národní bezpečnosti, zmíněná ve druhé předběžné otázce, nemá vliv na oprávněnost jejich uchovávání pro účely boje proti závažné trestné činnosti.
- 65 Pokud jde o cíl boje proti závažné trestné činnosti, Soudní dvůr rozhodl, že vnitrostátní právní úprava, která za tímto účelem stanoví plošné a nerozlišující uchovávání provozních a lokalizačních údajů, překračuje meze toho, co je naprosto nezbytné, a nelze ji v demokratické společnosti považovat za odůvodněnou. Vzhledem k citlivé povaze informací, které mohou z provozních a lokalizačních údajů vyplynout, je totiž důvěrnost těchto údajů zásadní pro právo na respektování soukromého života. S ohledem jednak na odrazující účinky, které může mít uchovávání těchto údajů ve vztahu k výkonu základních práv zakotvených v člancích 7 a 11 Listiny a které jsou zmíněny v bodě 46 tohoto rozsudku, a jednak na závažnost zásahu, který takové uchovávání představuje, je v demokratické společnosti třeba, aby toto uchovávání bylo, jak stanoví systém zavedený směrnicí 2002/58, výjimkou, a nikoli pravidlem, a aby tyto údaje nemohly být uchovávány systematicky a průběžně. Tento závěr platí i ve vztahu k cílům boje proti závažné trestné činnosti a předcházení závažnému ohrožení veřejné bezpečnosti, jakož i k významu, který je třeba jim přiznat (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, body 141 a 142, jakož i citovaná judikatura).
- 66 Soudní dvůr mimoto zdůraznil, že vnitrostátní právní úprava upravující plošné a nerozlišující uchovávání provozních a lokalizačních údajů se vztahuje na elektronické komunikace téměř veškerého obyvatelstva bez jakéhokoli rozlišování, omezení či výjimky v závislosti na sledovaném cíli. Taková právní úprava se týká globálně všech osob, které využívají služeb elektronických komunikací, aniž se tyto osoby nachází, byť nepřímou, v situaci, která může vést k trestnímu stíhání. Vztahuje se tedy i na osoby, v jejichž případě neexistuje žádný důvod se domnívat, že by jejich chování mohlo, byť nepřímou nebo vzdáleně, souviset se závažnou trestnou činností, a zejména nevyžaduje žádnou souvislost mezi údaji, jejichž uchovávání je stanoveno, a ohrožením veřejné bezpečnosti. Konkrétně, jak již Soudní dvůr rozhodl, taková právní úprava

se neomezuje na uchovávání údajů vztahujících se buď k určitému časovému období či určité zeměpisné oblasti či okruhu určitých osob, které mohou být jakýmkoli způsobem zapojeny do závažné trestné činnosti, anebo k osobám, které by prostřednictvím uchovávání jejich údajů mohly z jiných důvodů přispívat k boji proti závažné trestné činnosti (rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, EU:C:2020:791, C-512/18 a C-520/18, body 143 a 144, jakož i citovaná judikatura).

67 V bodě 168 rozsudku ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další* (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791), naproti tomu Soudní dvůr upřesnil, že čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 ve spojení s články 7, 8 a 11 a čl. 52 odst. 1 Listiny nebrání legislativním opatřením, která za účelem boje proti závažné trestné činnosti a předcházení závažnému ohrožení veřejné bezpečnosti stanoví

- cílené uchovávání provozních a lokalizačních údajů, které je na základě objektivních a nediskriminačních kritérií vymezeno kategoriemi dotčených osob nebo prostřednictvím zeměpisného kritéria, na dobu nezbytně nutnou, avšak s možností prodloužení;
- plošné a nerozlišující uchovávání IP adres přidělených zdroji připojení, a to po nezbytně nutnou dobu;
- plošné a nerozlišující uchovávání údajů o totožnosti uživatelů prostředků elektronické komunikace a
- možnost přikázat rozhodnutím příslušného orgánu, které podléhá účinnému soudnímu přezkumu, poskytovatelům služeb elektronických komunikací, aby po určenou dobu prováděli urychlené uchování (*quick freeze*) provozních a lokalizačních údajů, jimiž disponují,

pokud tato opatření pomocí jasných a přesných pravidel zajišťují při uchovávání dotčených údajů dodržení souvisejících hmotněprávních a procesních podmínek a pokud subjekty údajů mají k dispozici účinné záruky proti riziku zneužití.

68 V projednávané žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, která došla Soudnímu dvoru před vyhlášením rozsudků ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další* (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791), a ze dne 2. března 2021, *Prokuratuur* (Podmínky přístupu k údajům o elektronické komunikaci) (C-746/18, EU:C:2021:152), měl předkládající soud nicméně za to, že bojovat účinně proti závažné trestné činnosti umožňuje pouze plošné a nerozlišující uchovávání provozních a lokalizačních údajů. Na jednání dne 13. září 2021 uvedly zejména Irsko a francouzská vláda, že takový závěr není vyvrácen skutečností, že členské státy mohou použít opatření uvedená v předchozím bodě.

69 V tomto ohledu je třeba na prvním místě uvést, že účinnost trestního stíhání zpravidla nezávisí na jediném vyšetřovacím nástroji, nýbrž na všech vyšetřovacích nástrojích, které mají za tímto účelem k dispozici příslušné vnitrostátní orgány.

70 Na druhém místě je třeba zdůraznit, že čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 ve spojení s články 7, 8 a 11, jakož i čl. 52 odst. 1 Listiny, jak je vykládán judikaturou připomenutou v bodě 67 tohoto rozsudku, umožňuje členským státům přijmout za účelem boje proti závažné trestné činnosti a předcházení závažnému ohrožení veřejné bezpečnosti nejen opatření zavádějící cílené uchovávání a urychlené uchovávání, ale rovněž opatření, která stanoví plošné a nerozlišující uchovávání údajů o totožnosti uživatelů prostředků elektronické komunikace i IP adres přidělených zdroji připojení.

- 71 V tomto ohledu je nesporné, že uchovávání údajů o totožnosti uživatelů prostředků elektronické komunikace může přispět k boji proti závažné trestné činnosti, pokud tyto údaje umožňují identifikovat osoby, které takové prostředky použily v souvislosti s přípravou nebo spácháním činu spadajícího pod závažnou trestnou činnost.
- 72 Jak přitom vyplývá z judikatury shrnuté v bodě 67 tohoto rozsudku, směrnice 2002/58 nebrání plošnému uchovávání údajů o totožnosti pro účely boje proti trestné činnosti obecně. Za těchto podmínek je třeba upřesnit, že ani tato směrnice, ani žádný jiný akt unijního práva nebrání vnitrostátním právním předpisům, jejichž předmětem je boj proti závažné trestné činnosti, podle kterých je pořízení takového prostředku elektronické komunikace, jako je předplacená SIM karta, podmíněno ověřením úředních dokladů prokazujících totožnost kupujícího a registrací informací, které z nich vyplývají, prodávajícím, přičemž prodávající je případně povinen zpřístupnit tyto informace příslušným vnitrostátním orgánům.
- 73 Kromě toho je třeba připomenout, že plošné uchovávání IP adres zdroje připojení představuje závažný zásah do práv zakotvených v člancích 7 a 8 Listiny, jelikož tyto IP adresy mohou umožňovat přesné závěry o soukromém životě uživatele dotčeného prostředku elektronické komunikace, a může mít odrazující účinky na výkon svobody projevu zaručené v článku 11 Listiny. V souvislosti s takovým uchováváním však Soudní dvůr konstatoval, že pro účely nezbytného sladění dotčených práv a zájmů, které vyžaduje judikatura uvedená v bodech 50 až 53 tohoto rozsudku, je třeba zohlednit skutečnost, že v případě trestného činu spáchaného on-line, a obzvláště v případě získávání, šíření, předávání nebo zpřístupňování dětské pornografie na internetu ve smyslu čl. 2 písm. c) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/93/EU ze dne 13. prosince 2011 o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2004/68/SVV (Úř. věst. 2011, L 335, s. 1), může IP adresa představovat jediný vyšetřovací prostředek umožňující identifikovat osobu, které byla tato adresa přidělena v okamžiku spáchání tohoto trestného činu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, body 153 a 154).
- 74 Soudní dvůr tudíž rozhodl, že takové plošné a nerozlišující uchovávání samotných IP adres přidělených zdroji připojení se v zásadě nejeví být v rozporu s čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 ve spojení s články 7, 8 a 11 Listiny, pokud tato možnost podléhá striktnímu dodržení hmotněprávních a procesních podmínek, kterými se použití těchto údajů musí řídit, uvedených v bodech 155 a 156 rozsudku ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další* (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791).
- 75 Na třetím místě, pokud jde o legislativní opatření, která stanoví cílené uchovávání a urychlené uchovávání provozních a lokalizačních údajů, z údajů uvedených v žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce je patrné užší chápání rozsahu těchto opatření, než jaký zastává judikatura připomenutá v bodě 67 tohoto rozsudku. Tato ochranná opatření sice musí mít v souladu s tím, co bylo připomenuto v bodě 40 tohoto rozsudku, povahu výjimky ze systému zavedeného směrnicí 2002/58, avšak tato směrnice, vykládaná ve světle základních práv zakotvených v člancích 7, 8 a 11, jakož i v čl. 52 odst. 1 Listiny, nepodmiňuje možnost vydat soudní příkaz, kterým se ukládá cílené uchovávání, tím, aby byla předem známa místa, kde může dojít k závažnému trestnému činu, nebo osoby podezřelé z účasti na takovém činu. Stejně tak uvedená směrnice nevyžaduje, aby byl soudní příkaz požadující urychlené uchovávání omezen na podezřelé identifikované před vydáním takového příkazu.

- 76 Pokud jde zaprvé o cílené uchovávání, Soudní dvůr rozhodl, že čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 nebrání vnitrostátní právní úpravě založené na objektivních skutečnostech, na jejichž základě lze vymezit okruh osob, jejichž provozní a lokalizační údaje mohou vykazat minimálně nepřímou souvislost se závažnou trestnou činností nebo určitým způsobem přispívat k boji proti závažné trestné činnosti či k předcházení závažnému ohrožení veřejné bezpečnosti nebo národní bezpečnosti (rozsudky ze dne 21. prosince 2016, *Tele2 Sverige a Watson a další*, C-203/15 a C-698/15, EU:C:2016:970, bod 111, jakož i ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 148).
- 77 Soudní dvůr v tomto ohledu upřesnil, že i když tyto objektivní skutečnosti mohou být různé v závislosti na opatřeních přijatých za účelem prevence, vyšetřování, odhalování a stíhání závažné trestné činnosti, takto dotčenými osobami mohou být zejména osoby, které byly předtím v rámci příslušných vnitrostátních postupů a na základě objektivních skutečností identifikovány jako osoby představující hrozbu pro veřejnou bezpečnost nebo národní bezpečnost dotčeného členského státu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 21. prosince 2016, *Tele2 Sverige a Watson a další*, C-203/15 a C-698/15, EU:C:2016:970, bod 110, jakož i ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 149).
- 78 Členské státy tedy mají zejména možnost přijmout opatření spočívající v uchovávání údajů týkající se osob, které jsou na základě takové identifikace předmětem vyšetřování nebo jiných aktuálních opatření dohledu nebo mají záznam ve vnitrostátním rejstříku trestů o předchozím odsouzení za závažné trestné činy, které může znamenat zvýšené riziko opakování trestné činnosti. Pokud je přitom taková identifikace založena na objektivních a nediskriminačních skutečnostech vymezených vnitrostátním právem, je cílené uchovávání zaměřené na takto identifikované osoby odůvodněné.
- 79 Opatření spočívající v cíleném uchovávání provozních a lokalizačních údajů může být, podle rozhodnutí vnitrostátního zákonodárce a při striktním dodržení zásady proporcionality, založeno rovněž na zeměpisném kritériu, jestliže příslušné vnitrostátní orgány mají na základě objektivních a nediskriminačních skutečností za to, že v jedné nebo více z územních oblastí existuje zvýšené riziko přípravy či páčání závažných trestných činů. Těmito oblastmi mohou být zejména místa vyznačující se vysokým počtem závažných trestných činů, místa zvláště vystavená páčání závažné trestné činnosti, jako například místa nebo infrastruktury pravidelně navštěvované velmi vysokým počtem osob, nebo také strategická místa, jako jsou letiště, nádraží, námořní přístavy nebo zóny výběru mýtného (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 150 a citovaná judikatura).
- 80 Je třeba zdůraznit, že podle této judikatury mohou příslušné vnitrostátní orgány přijmout pro oblasti uvedené v předchozím bodě opatření spočívající v cíleném uchovávání údajů založené na takovém zeměpisném kritériu, jako je zejména průměrná míra trestné činnosti v zeměpisné oblasti, aniž by nutně měly k dispozici konkrétní indicie týkající se přípravy nebo páčání závažných trestných činů v dotčených oblastech. Vzhledem k tomu, že cílené uchovávání založené na takovém kritériu se může, v závislosti na dotčených závažných trestných činech a situaci jednotlivých členských států, týkat zároveň míst charakterizovaných vysokým počtem závažných trestných činů i míst zvláště vystavených páčání takových činů, nemůže v zásadě vést k diskriminaci, jelikož kritérium průměrné míry závažné trestné činnosti samo o sobě nemá žádnou spojitost s potenciálně diskriminačními prvky.

- 81 Kromě toho a především, opatření spočívající v cíleném uchovávání údajů týkající se míst nebo infrastruktur pravidelně navštěvovaných velkým počtem osob, nebo strategických míst, jako jsou letiště, nádraží, námořní přístavy nebo zóny výběru mýtného, umožňuje příslušným orgánům shromažďovat provozní údaje, a zejména lokalizační údaje všech osob, které v daném okamžiku používají na jednom z těchto míst prostředek elektronické komunikace. Takové cílené uchovávání může uvedeným orgánům umožnit získat, prostřednictvím přístupu k takto uchovávaným údajům, informace o přítomnosti těchto osob v místech nebo v zeměpisných oblastech, na které se toto opatření vztahuje, jakož i o jejich pohybu mezi nimi nebo v jejich rámci a vyvodit z toho pro účely boje proti závažné trestné činnosti závěry o jejich přítomnosti a činnosti v těchto místech nebo těchto zeměpisných oblastech v daném okamžiku během doby uchovávání.
- 82 Je třeba ještě uvést, že zeměpisné oblasti, na které se vztahuje takové cílené uchovávání, mohou, a případně musí být změněny v závislosti na vývoji podmínek, které vedly k jejich výběru, což zejména umožňuje reagovat na vývoj boje proti závažné trestné činnosti. Soudní dvůr již totiž rozhodl, že doba trvání opatření spočívajících v cíleném uchovávání popsanych v bodech 76 až 81 tohoto rozsudku nemůže přesáhnout dobu, která je nezbytně nutná s ohledem na sledovaný cíl, jakož i na okolnosti, které je odůvodňují, aniž je dotčena možnost případného obnovení, trvají-li důvody, ze kterých je takové uchovávání i nadále nezbytné (rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 151).
- 83 Pokud jde o možnost stanovit jiná rozlišující kritéria pro provádění cíleného uchovávání provozních a lokalizačních údajů, než je osobní nebo zeměpisné kritérium, nelze vyloučit, že mohou přicházet v úvahu jiná, objektivní a nediskriminační, kritéria k zajištění toho, aby se rozsah cíleného uchovávání omezil na to, co je nezbytně nutné, a k zajištění přinejmenším nepřímé souvislosti mezi závažnou trestnou činností a osobami, jejichž údaje jsou uchovávány. Nicméně vzhledem k tomu, že čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 hovoří o legislativních opatřeních členských států, přísluší členským státům, a nikoli Soudnímu dvoru, aby taková kritéria určil, přičemž samozřejmě nelze touto cestou znovu zavést plošné a nerozlišující uchovávání provozních a lokalizačních údajů.
- 84 V každém případě, jak uvedl generální advokát M. Campos Sánchez-Bordona v bodě 50 stanoviska ve spojených věcech *SpaceNet a Telekom Deutschland* (C-793/19 a C-794/19, EU:C:2021:939), případná obtížnost přesného nastavení případů a podmínek, za nichž lze provádět cílené uchovávání, nemůže ospravedlnit to, aby členské státy z výjimky učinily pravidlo a stanovily plošné a nerozlišující uchovávání provozních a lokalizačních údajů.
- 85 Pokud jde zadruhé o urychlené uchovávání provozních a lokalizačních údajů zpracovávaných a uchovávaných poskytovateli služeb elektronické komunikace na základě článků 5, 6 a 9 směrnice 2002/58 nebo na základě legislativních opatření přijatých podle čl. 15 odst. 1 této směrnice, je třeba připomenout, že takové údaje musí být v zásadě buď vymazány, nebo anonymizovány po uplynutí zákonných lhůt, ve kterých má v souladu s vnitrostátními právními předpisy prováděcími tuto směrnici probíhat jejich zpracování a uchovávání. Soudní dvůr nicméně rozhodl, že v průběhu tohoto zpracování a uchovávání se mohou vyskytnout situace, v nichž se ukáže jako nezbytné uchovávat uvedené údaje po uplynutí těchto dob za účelem objasnění závažných trestných činů nebo narušení národní bezpečnosti, a to jak v situaci, kdy již bylo možné tato protiprávní jednání či narušení zjistit, tak v situaci, kdy lze na základě objektivního posouzení všech relevantních okolností jejich existenci důvodně předpokládat (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, body 160 a 161).

- 86 V takové situaci mohou členské státy s ohledem na nezbytné sladění dotčených práv a zájmů uvedené v bodech 50 až 53 tohoto rozsudku stanovit v právních předpisech přijatých na základě čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 možnost přikázat rozhodnutím příslušného orgánu, které podléhá účinnému soudnímu přezkumu, poskytovatelům služeb elektronických komunikací, aby po určenou dobu prováděli urychlené uchování provozních a lokalizačních údajů, jimiž disponují (rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 163).
- 87 V rozsahu, v němž účel takového urychleného uchování již neodpovídá účelům, pro které byly údaje původně shromážděny a uchovávány, a každé zpracování údajů musí podle čl. 8 odst. 2 Listiny odpovídat stanoveným účelům, musí členské státy ve svých právních předpisech upřesnit účel, pro který může být urychlené uchování údajů provedeno. S ohledem na závažnost zásahu do základních práv zakotvených v člancích 7 a 8 Listiny, který může takové uchovávání představovat, může být tento zásah odůvodněn pouze bojem proti závažné trestné činnosti a *a fortiori* zajištěním národní bezpečnosti, za podmínky, že toto opatření, jakož i přístup k takto uchovávaným údajům respektují meze toho, co je nezbytně nutné, jak jsou uvedeny v bodech 164 až 167 rozsudku ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další* (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791).
- 88 Soudní dvůr upřesnil, že takové uchovávání údajů nemusí být omezeno na údaje osob dříve identifikovaných jako osoby ohrožující veřejnou bezpečnost nebo národní bezpečnost dotyčného členského státu nebo osob konkrétně podezřelých ze spáchání závažných trestných činů nebo z narušení národní bezpečnosti. Podle Soudního dvora totiž při zachování rámce vymezeného v čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 ve spojení s články 7, 8 a 11 a čl. 52 odst. 1 Listiny a se zřetelem k úvahám uvedeným v bodě 55 tohoto rozsudku může být takové opatření – podle rozhodnutí vnitrostátního zákonodárce a při dodržení mezí toho, co je nezbytně nutné – rozšířeno na provozní a lokalizační údaje týkající se jiných osob než těch, které jsou podezřelé z plánování nebo spáchání závažného trestného činu nebo narušení národní bezpečnosti, pokud tyto údaje mohou na základě objektivních a nediskriminačních kritérií přispět k objasnění takového trestného činu nebo takového narušení národní bezpečnosti, jako například údaje o oběti tohoto činu a o jejím sociálním nebo profesním zázemí (rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 165).
- 89 Legislativní opatření tedy může dovolovat, aby poskytovatelé služeb elektronických komunikací prováděli urychlené uchovávání provozních a lokalizačních údajů zejména osob, se kterými byla oběť před tím, než došlo k závažnému ohrožení veřejné bezpečnosti nebo spáchání závažného trestného činu, v kontaktu za použití svých prostředků elektronické komunikace.
- 90 Takové urychlené uchovávání může být podle judikatury Soudního dvora připomenuté v bodě 88 tohoto rozsudku a za stejných podmínek, jako jsou podmínky uvedené v tomto bodě, rozšířeno rovněž na určité zeměpisné oblasti, jako jsou místa spáchání a přípravy trestného činu nebo narušení bezpečnosti dotčeného státu. Je třeba upřesnit, že předmětem takového opatření mohou být i provozní a lokalizační údaje týkající se místa, kde osoba, potenciální oběť závažného trestného činu, zmizela, za podmínky, že toto opatření, jakož i přístup k takto uchovávaným údajům respektují meze toho, co je nezbytně nutné pro účely boje proti závažné trestné činnosti nebo ochrany národní bezpečnosti, jak jsou uvedeny v bodech 164 až 167 rozsudku ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další* (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791).

- 91 Kromě toho je třeba upřesnit, že čl. 15 odst. 1 této směrnice nebrání tomu, aby příslušné vnitrostátní orgány nařídily opatření spočívající v urychleném uchovávání již v první fázi vyšetřování týkajícího se vážného ohrožení veřejné bezpečnosti nebo případného závažného trestného činu, tedy od okamžiku, kdy tyto orgány mohou podle příslušných ustanovení vnitrostátního práva takové vyšetřování zahájit.
- 92 Pokud jde o rozmanitost opatření k uchovávání provozních a lokalizačních údajů uvedených v bodě 67 tohoto rozsudku, je třeba upřesnit, že tato různá opatření mohou být – podle rozhodnutí vnitrostátního zákonodárce a při dodržení mezí toho, co je nezbytně nutné – uplatněna společně. Za těchto podmínek čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 ve spojení s články 7, 8 a 11 a čl. 52 odst. 1 Listiny, jak je vykládán judikaturou vycházející z rozsudku ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další* (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791), nebrání kombinaci těchto opatření.
- 93 Na čtvrtém a posledním místě je třeba zdůraznit, že přiměřenost opatření přijatých podle čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 vyžaduje podle ustálené judikatury Soudního dvora, jak byla shrnuta v rozsudku ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další* (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791), dodržení nejen požadavků vhodnosti a nezbytnosti, ale i požadavku přiměřenosti těchto opatření ve vztahu ke sledovanému cíli.
- 94 V této souvislosti je třeba připomenout, že Soudní dvůr v bodě 51 rozsudku ze dne 8. dubna 2014, *Digital Rights Ireland a další* (C-293/12 a C-594/12, EU:C:2014:238), rozhodl, že i když má boj proti závažné trestné činnosti prvořadý význam pro zajištění veřejné bezpečnosti a jeho účinnost může do velké míry záviset na použití moderních vyšetřovacích metod, nemůže takový cíl obecného zájmu, byť se jedná o cíl základní, sám o sobě odůvodnit, aby takové opatření spočívající v plošném a nerozlišujícím uchovávání provozních a lokalizačních údajů, jaké zavedla směrnice 2006/24, bylo považováno za nezbytné.
- 95 V témže smyslu Soudní dvůr v bodě 145 rozsudku ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další* (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791), upřesnil, že ani v důsledku pozitivních povinností členských států, které by případně mohly vyplývat z článků 3, 4 a 7 Listiny a týkají se, jak bylo uvedeno výše v bodě 49 tohoto rozsudku, zavedení pravidel umožňujících účinný boj proti trestným činům, přitom nelze odůvodnit tak závažné zásahy, jaké s sebou nese vnitrostátní právní úprava stanovící uchovávání provozních a lokalizačních údajů do základních práv zakotvených v člancích 7 a 8 Listiny, a to ve vztahu k téměř veškerému obyvatelstvu, aniž mají údaje dotčených osob nějakou souvislost, byť nepřímou, se sledovaným cílem.
- 96 Dánská vláda na jednání uvedla, že příslušné vnitrostátní orgány by měly mít za účelem boje proti závažné trestné činnosti možnost přístupu k provozním a lokalizačním údajům, které byly uchovány plošně a nerozlišujícím způsobem, v souladu s judikaturou vycházející z rozsudku ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další* (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, body 135 až 139), aby mohly čelit závažné hrozbě pro národní bezpečnost, která je skutečná a aktuální či předvídatelná.
- 97 Je třeba rovnou uvést, že povolení přístupu, za účelem boje proti závažné trestné činnosti, k provozním a lokalizačním údajům, které byly uchovány plošně a nerozlišujícím způsobem, by tento přístup činilo závislým na okolnostech nesouvisejících s tímto cílem, podle toho, zda v dotčeném členském státě existuje či neexistuje závažná hrozba pro národní bezpečnost, jak je

uvedena v předchozím bodě, zatímco z hlediska samotného cíle boje proti závažné trestné činnosti, který má odůvodňovat uchovávání těchto údajů a přístup k nim, by nic neodůvodňovalo rozdíl v zacházení, zejména mezi členskými státy.

- 98 Jak Soudní dvůr již rozhodl, přístup k provozním a lokalizačním údajům uchovávaným poskytovateli na základě opatření přijatého podle čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58, který musí být prováděn plně v souladu s podmínkami vyplývajícími z judikatury, která vyložila směrnici 2002/58, může být v zásadě odůvodněn pouze cílem obecného zájmu, pro který bylo těmto poskytovatelům toto uchovávání uloženo. Jinak je tomu pouze tehdy, když význam cíle sledovaného přístupem přesahuje význam cíle, který je důvodem uchovávání (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další* (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, body 165 a 166).
- 99 Argumentace dánské vlády se přitom týká situace, kdy cíl zamýšlené žádosti o přístup, a sice boj proti závažné trestné činnosti, má v hierarchii cílů obecného zájmu menší význam než cíl, který odůvodňoval uchovávání, a sice zajištění národní bezpečnosti. Povolit v takové situaci přístup k uchovávaným údajům by bylo v rozporu s touto hierarchií cílů obecného zájmu připomenutou v předchozím bodě, jakož i v bodech 53, 56, 57 a 59 tohoto rozsudku.
- 100 Kromě toho a především, podle judikatury připomenuté v bodě 65 tohoto rozsudku nemohou být provozní a lokalizační údaje předmětem plošného a nerozlišujícího uchovávání pro účely boje proti závažné trestné činnosti, a tudíž přístup k těmto údajům nemůže být pro tyto účely odůvodněn. Pokud přitom byly tyto údaje výjimečně uchovávány plošně a nerozlišujícím způsobem pro účely zajištění národní bezpečnosti před hrozbou, která je skutečná nebo předvídatelná, za podmínek uvedených v bodě 58 tohoto rozsudku, vnitrostátní orgány příslušné v oblasti trestního vyšetřování nemohou mít k uvedeným údajům přístup v rámci trestního stíhání, neboť jinak by zákaz provádět takové uchovávání údajů pro účely boje proti závažné trestné činnosti, který je připomenut v uvedeném bodě 65, byl zbaven veškerého užitečného účinku.
- 101 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na první, druhou a čtvrtou otázku odpovědět tak, že čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 ve spojení s články 7, 8 a 11 a čl. 52 odst. 1 Listiny musí být vykládán v tom smyslu, že brání legislativním opatřením, která pro účely boje proti závažné trestné činnosti a předcházení závažnému ohrožení veřejné bezpečnosti preventivně stanoví plošné a nerozlišující uchovávání provozních a lokalizačních údajů. Naproti tomu uvedený čl. 15 odst. 1 ve spojení s články 7, 8 a 11 a čl. 52 odst. 1 Listiny nebrání legislativním opatřením, která pro účely boje proti závažné trestné činnosti a předcházení závažnému ohrožení veřejné bezpečnosti stanoví
- cílené uchovávání provozních a lokalizačních údajů, které je na základě objektivních a nediskriminačních kritérií vymezeno kategoriemi dotčených osob nebo prostřednictvím zeměpisného kritéria, na dobu nezbytně nutnou, avšak s možností prodloužení;
 - plošné a nerozlišující uchovávání IP adres přidělených zdroji připojení, a to po nezbytně nutnou dobu;
 - plošné a nerozlišující uchovávání údajů o totožnosti uživatelů prostředků elektronické komunikace a

- možnost přikázat rozhodnutím příslušného orgánu, které podléhá účinnému soudnímu přezkumu, poskytovatelům služeb elektronických komunikací, aby po určenou dobu prováděli urychlené uchování provozních a lokalizačních údajů, jimiž disponují,

pokud tato opatření pomocí jasných a přesných pravidel zajišťují při uchovávání dotčených údajů dodržení souvisejících hmotněprávních a procesních podmínek a pokud subjekty údajů mají k dispozici účinné záruky proti riziku zneužití.

K třetí otázce

- 102 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 ve spojení s články 7, 8 a 11 a čl. 52 odst. 1 Listiny musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátním právním předpisům, podle kterých centralizované zpracování žádostí policie o přístup k uchovávaným údajům v rámci vyšetřování a stíhání závažných trestných činů provádí příslušník policie, kterému je nápomocno oddělení zřízené v rámci policie, jež má při plnění svého úkolu určitou míru autonomie a jehož rozhodnutí mohou být následně předmětem soudního přezkumu.
- 103 Úvodem je třeba připomenout, že ačkoliv je na vnitrostátním právu, aby stanovilo podmínky, za nichž poskytovatelé služeb elektronických komunikací musí poskytnout příslušným vnitrostátním orgánům přístup k údajům, které mají k dispozici, vnitrostátní právní předpisy musí za účelem splnění požadavku proporcionality, jak byl připomenut v bodě 54 tohoto rozsudku, stanovit jasná a přesná pravidla pro rozsah a použití předmětného opatření a vymezit minimální požadavky, tak aby osoby, o jejichž osobní údaje jde, měly dostatečné záruky umožňující účinně chránit tyto údaje před rizikem zneužití [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. března 2021, Prokuratuur (Podmínky přístupu k údajům o elektronické komunikaci), C-746/18, EU:C:2021:152, bod 48 a citovaná judikatura].
- 104 Zejména nestačí, když vnitrostátní právní úprava přístupu příslušných orgánů k uchovávaným provozním a lokalizačním údajům, která byla přijata na základě čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58, pouze vyžaduje, aby přístup orgánů k těmto údajům odpovídal cíli sledovanému touto právní úpravou, nýbrž musí rovněž stanovit hmotněprávní a procesní podmínky, jimiž se toto jejich využití bude řídit [rozsudek ze dne 2. března 2021, Prokuratuur (Podmínky přístupu k údajům o elektronické komunikaci), C-746/18, EU:C:2021:152, bod 49 a citovaná judikatura].
- 105 Vzhledem k tomu, že obecný přístup ke všem uchovávaným údajům bez ohledu na jakoukoli alespoň nepřímou souvislost se sledovaným cílem nelze považovat za omezený na to, co je nezbytně nutné, musí dotčená vnitrostátní právní úprava vycházet z objektivních kritérií, na jejichž základě jsou vymezeny okolnosti a podmínky, za nichž musí být příslušným vnitrostátním orgánům přístup k dotčeným údajům poskytnut. V tomto ohledu lze v zásadě takový přístup udělit v souvislosti s cílem boje proti trestné činnosti pouze k údajům osob, u nichž existuje podezření, že připravují, páchají či spáchaly závažný trestný čin nebo se určitým způsobem na takovém trestném činu podílely. Nicméně v určitých situacích, jako jsou případy, kdy jsou ohroženy stěžejní zájmy národní bezpečnosti, obrany nebo veřejné bezpečnosti teroristickými činnostmi, lze rovněž poskytnout přístup k údajům jiných osob, jsou-li dány objektivní skutečnosti, na jejichž základě lze mít za to, že tyto údaje mohou v konkrétním případě účinně přispět k boji proti takovým činnostem [rozsudek ze dne 2. března 2021, Prokuratuur (Podmínky přístupu k údajům o elektronické komunikaci), C-746/18, EU:C:2021:152, bod 50 a citovaná judikatura].

- 106 K tomu, aby byly v praxi tyto podmínky plně dodržovány, je zásadní, aby přístup příslušných vnitrostátních orgánů k uchovávaným údajům podléhal předchozímu přezkumu ze strany soudu nebo nezávislého správního orgánu a aby tento soud nebo orgán rozhodoval na základě odůvodněné žádosti těchto orgánů, zejména v rámci postupů pro prevenci, odhalování nebo stíhání trestných činů [rozsudek ze dne 2. března 2021, Prokuratuur (Podmínky přístupu k údajům o elektronické komunikaci), C-746/18, EU:C:2021:152, bod 51 a citovaná judikatura].
- 107 Tento předchozí přezkum vyžaduje mimo jiné, aby soud nebo nezávislý správní orgán, který jej má provádět, měl všechny pravomoci a vykazoval všechny záruky nezbytné pro sladění jednotlivých dotčených zájmů a práv. Pokud jde konkrétně o vyšetřování, takový přezkum vyžaduje, aby tento soud nebo orgán byly schopny zajistit spravedlivou rovnováhu mezi legitimními zájmy souvisejícími s potřebami vyšetřování v rámci boje proti trestné činnosti na jedné straně a základními právy na respektování soukromého života a na ochranu osobních údajů osob, jichž se přístup dotýká, na straně druhé [rozsudek ze dne 2. března 2021, Prokuratuur (Podmínky přístupu k údajům o elektronické komunikaci), C-746/18, EU:C:2021:152, bod 52].
- 108 Neprovádí-li tento přezkum soud, nýbrž nezávislý správní orgán, tento orgán musí mít postavení, které mu umožňuje jednat při plnění svých povinností objektivně a nestranně, a za tímto účelem musí být zcela mimo dosah jakýchkoli vnějších vlivů. Z požadavku nezávislosti, který musí splňovat orgán pověřený výkonem předchozího přezkumu, plyne, že tento orgán musí být ve vztahu k orgánu, který žádá o přístup k údajům, třetím subjektem, aby byl prvně uvedený orgán schopen tento přezkum vykonat objektivně a nestranně zcela mimo dosah jakýchkoliv vnějších vlivů. V oblasti trestního práva požadavek nezávislosti konkrétně znamená, že orgán pověřený tímto předchozím přezkumem nesmí být zapojen do předmětného vyšetřování a musí mít vůči účastníkům trestního řízení neutrální postavení [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. března 2021, Prokuratuur (Podmínky přístupu k údajům o elektronické komunikaci), C-746/18, EU:C:2021:152, body 53 a 54].
- 109 Soudní dvůr tak zejména konstatoval, že státnímu zastupitelství, které vede vyšetřování a případně vykonává úlohu veřejného žalobce, nelze přiznat postavení třetího subjektu ve vztahu k dotčeným legitimním zájmům, jelikož jeho úkolem není se věcí zabývat zcela nezávisle, nýbrž předložit ji případně příslušnému soudu jakožto účastník řízení před soudem, který vykonává úlohu veřejného žalobce. Takové státní zastupitelství tedy nemůže provádět předchozí přezkum žádostí o přístup k uchovávaným údajům [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. března 2021, Prokuratuur (Podmínky přístupu k údajům o elektronické komunikaci), C-746/18, EU:C:2021:152, body 55 a 57].
- 110 Konečně, k nezávislému přezkumu vyžadovanému podle čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 musí dojít před jakýmkoli přístupem k dotčeným údajům, s výjimkou řádně odůvodněných naléhavých případů, přičemž v takové situaci musí být přezkum proveden v co nejkratší době. Následný přezkum by totiž neumožňoval naplnit cíl předchozího přezkumu, kterým je zabránit povolení přístupu k dotčeným údajům, který překračuje meze toho, co je nezbytně nutné [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 6. října 2020, La Quadrature du Net a další, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 189, jakož i ze dne 2. března 2021, Prokuratuur (Podmínky přístupu k údajům o elektronické komunikaci), C-746/18, EU:C:2021:152, bod 58].
- 111 V projednávané věci ze žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce předně vyplývá, že zákon z roku 2011 přiznává příslušníkovi policie s hodností nejméně vrchní komisař pravomoc provádět předchozí kontrolu žádostí vyšetřovacích útvarů policie o přístup k údajům a žádat od poskytovatelů služeb elektronických komunikací, aby mu sdělili údaje, které uchovávají.

Vzhledem k tomu, že tento příslušník nemá ve vztahu k těmto útvarům postavení třetího subjektu, nesplňuje požadavky nezávislosti a nestrannosti připomenuté v bodě 108 tohoto rozsudku, a to bez ohledu na okolnost, že je mu při plnění této úlohy nápomocna policejní jednotka, v projednávané věci TLU, která má při výkonu své činnosti určitou míru autonomie.

- 112 Dále, i když je pravda, že zákon z roku 2011 stanoví mechanismy následného přezkumu rozhodnutí příslušného příslušníka policie v podobě řízení o podání stížnosti a řízení před soudcem pověřeným kontrolou uplatňování ustanovení uvedeného zákona, z judikatury připomenuté v bodě 110 tohoto rozsudku vyplývá, že následný přezkum nemůže nahradit požadavek nezávislého a –s výjimkou řádně odůvodněných naléhavých případů – předchozího přezkumu, připomenutý v bodě 106 tohoto rozsudku.
- 113 Konečně, zákon z roku 2011 nestanoví objektivní kritéria, která by přesně vymezovala podmínky a okolnosti, za kterých musí být vnitrostátním orgánům poskytnut přístup k údajům, neboť příslušník policie pověřený zpracováváním žádostí o přístup k uchovávaným údajům má jako jediný pravomoc, jak potvrdilo Irsko na jednání, posoudit podezření týkající se dotčených osob a nezbytnost přístupu k údajům o těchto osobách.
- 114 Na třetí otázku je tedy třeba odpovědět tak, že čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 ve spojení s články 7, 8 a 11 a čl. 52 odst. 1 Listiny musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátním právním předpisům, podle kterých centralizované zpracování žádostí policie o přístup k údajům uchovávaným poskytovateli služeb elektronických komunikací, podaných v rámci vyšetřování a stíhání závažných trestných činů, provádí příslušník policie, kterému je nápomocno oddělení zřízené v rámci policie, jež má při plnění svého úkolu určitou míru autonomie a jehož rozhodnutí mohou být následně předmětem soudního přezkumu.

K páté a šesté otázce

- 115 Podstatou páté a šesté otázky předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda unijní právo musí být vykládáno v tom smyslu, že vnitrostátní soud může časově omezit účinky prohlášení neplatnosti, které musí učinit na základě vnitrostátního práva ve vztahu k vnitrostátním právním předpisům, jež ukládají poskytovatelům služeb elektronických komunikací plošné a nerozlišující uchovávání provozních a lokalizačních údajů, a to z důvodu neslučitelnosti těchto právních předpisů s čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 ve spojení s Listinou.
- 116 Z informací poskytnutých předkládajícím soudem vyplývá, že vnitrostátní právní předpisy dotčené v původním řízení, a sice zákon z roku 2011, byly přijaty za účelem provést do vnitrostátního práva směrnici 2006/24, která byla následně prohlášena Soudním dvorem za neplatnou v rozsudku ze dne 8. dubna 2014, Digital Rights Ireland a další (C-293/12 a C-594/12, EU:C:2014:238).
- 117 Předkládající soud kromě toho uvádí, že i když je přezkum přípustnosti důkazů založených na údajích uchovávaných na základě zákona z roku 2011 a uplatněných vůči G. D. v rámci trestního řízení věcí trestního soudu, jemu nicméně přísluší, aby v rámci občanskoprávního řízení rozhodl o platnosti dotčených ustanovení a o časových účincích konstatování jejich neplatnosti. Ačkoliv je tedy jedinou otázkou, která vyvstala před předkládajícím soudem, otázka platnosti ustanovení zákona z roku 2011, považuje uvedený soud nicméně za nezbytné dotázat se Soudního dvora na dopad případného konstatování neplatnosti na přípustnost důkazů získaných prostřednictvím plošného a nerozlišujícího uchovávání údajů, které tento zákon umožnil.

- 118 Úvodem je třeba připomenout, že zásada přednosti unijního práva zakotvuje nadřazenost unijního práva nad právem členských států. Tato zásada tedy ukládá všem orgánům členských států povinnost zajistit plný účinek jednotlivých unijních norem, přičemž právo členských států nemůže narušovat účinek přiznaný těmto jednotlivým normám na území uvedených států. Z této zásady plyne, že pokud vnitrostátní soud, jež má v rámci svých pravomocí uplatnit ustanovení unijního práva, nemůže vyložit vnitrostátní právní úpravu v souladu s požadavky tohoto práva, má povinnost zajistit plný účinek těchto ustanovení tak, že na základě své vlastní pravomoci podle potřeby upustí od použití jakéhokoli odporujícího ustanovení vnitrostátních právních předpisů, i když je pozdějšího data, aniž musí nejprve žádat o jeho odstranění legislativní cestou nebo jakýmkoliv jiným ústavním postupem či na toto odstranění čekat [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 15. července 1964, *Costa*, 6/64, EU:C:1964:66, s. 1159 a 1160; ze dne 19. listopadu 2019, *A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu)*, C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, body 157, 158 a 160, jakož i ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, body 214 a 215].
- 119 Jedině Soudní dvůr může výjimečně a z naléhavých důvodů právní jistoty přiznat dočasné pozastavení vylučovacího účinku, který má unijní právní pravidlo vůči vnitrostátnímu právu, které je v rozporu s tímto pravidlem. Takové omezení časové působnosti výkladu tohoto práva ze strany Soudního dvora lze připustit pouze v samotném rozsudku, kterým se rozhoduje o požadovaném výkladu. Pokud by byly vnitrostátní soudy oprávněny přiznat vnitrostátním ustanovením přednost, byť dočasnou, před unijním právem, s nímž jsou v rozporu, byla by tím narušena přednost a jednotné používání unijního práva (rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, body 216 a 217, jakož i citovaná judikatura).
- 120 Je pravda, že Soudní dvůr konstatoval, ve věci, ve které se jednalo o legalitu opatření přijatých v rozporu s povinností – stanovenou unijním právem – provést předchozí posouzení vlivů záměru na životní prostředí a chráněnou lokalitu, že pokud to vnitrostátní právo umožňuje, může vnitrostátní soud výjimečně zachovat účinky takových opatření, pokud je toto zachování odůvodněno naléhavými důvody souvisejícími s nezbytností odvrátit skutečnou a vážnou hrozbu přerušování dodávek elektřiny dotyčného členského státu, již nelze čelit jinými prostředky a alternativními řešeními zejména v rámci vnitřního trhu, přičemž takové zachování se může vztahovat pouze na časový úsek, který je striktně nezbytný k nápravě protiprávnosti (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 29. července 2019, *Inter-Environnement Wallonie a Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen*, C-411/17, EU:C:2019:622, body 175, 176, 179 a 181).
- 121 Nicméně na rozdíl od opomenutí takové procesní povinnosti, jako je předchozí posouzení vlivů záměru, které patří do specifické oblasti ochrany životního prostředí, nemůže být porušení čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 ve spojení s články 7, 8 a 11 a čl. 52 odst. 1 Listiny předmětem nápravy postupem srovnatelným s postupem uvedeným v předchozím bodě (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 219).
- 122 Zachování účinků takových vnitrostátních právních předpisů, jako je zákon z roku 2011, by totiž znamenalo, že tyto právní předpisy nadále ukládají poskytovatelům služeb elektronických komunikací povinnosti, které jsou v rozporu s unijním právem a znamenají závažné zásahy do základních práv osob, jejichž údaje byly uchovávány (obdobně viz rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 219).

- 123 Předkládající soud tudíž nemůže časově omezit účinky prohlášení neplatnosti, které mu přísluší podle vnitrostátního práva ve vztahu k vnitrostátním právním předpisům dotčeným v původním řízení (obdobně viz rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další*, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 220).
- 124 Jak v podstatě uvedl generální advokát v bodě 75 svého stanoviska, v tomto ohledu je okolnost, že tyto vnitrostátní právní předpisy byly přijaty za účelem provedení směrnice 2006/24 do vnitrostátního práva, irelevantní, jelikož z důvodu prohlášení neplatnosti této směrnice Soudním dvorem, jehož účinky sahají ke dni vstupu této směrnice v platnost (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. února 1996, *FMC a další*, C-212/94, EU:C:1996:40, bod 55), musí být platnost těchto vnitrostátních právních předpisů posouzena předkládajícím soudem ve světle směrnice 2002/58 a Listiny, jak je vykládá Soudní dvůr.
- 125 Pokud jde konkrétně o výklad směrnice 2002/58 a Listiny zastávaný Soudním dvorem zejména v rozsudcích ze dne 21. prosince 2016, *Tele2 Sverige a Watson a další* (C-203/15 a C-698/15, EU:C:2016:970), a ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další* (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791), je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury výklad pravidla unijního práva, který Soudní dvůr podává při výkonu pravomoci, kterou mu přiznává článek 267 SFEU, objasňuje a upřesňuje význam a dosah tohoto pravidla tak, jak musí být nebo jak mělo být chápáno a používáno od okamžiku, kdy nabylo účinnosti. Z toho vyplývá, že pravidlo takto vykládané může a musí být uplatňováno soudem na právní vztahy vzniklé a založené před vydáním rozsudku rozhodujícího o žádosti o výklad, pokud jsou kromě toho splněny podmínky umožňující předložit příslušným soudům spor ohledně použití uvedeného pravidla (rozsudek ze dne 16. září 2020, *Romenergo a Aris Capital*, C-339/19, EU:C:2020:709, bod 47 a citovaná judikatura).
- 126 V tomto ohledu je třeba ještě upřesnit, že časové omezení účinků zvoleného výkladu nebylo provedeno v rozsudcích ze dne 21. prosince 2016, *Tele2 Sverige a Watson a další* (C-203/15 a C-698/15, EU:C:2016:970), a ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net a další* (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791), takže v souladu s judikaturou připomenutou v bodě 119 tohoto rozsudku k němu nemůže dojít v pozdějším rozsudku Soudního dvora.
- 127 Konečně, pokud jde o dopad konstatování případné neslučitelnosti zákona z roku 2011 se směrnicí 2002/58 vykládanou ve světle Listiny na přípustnost důkazů použitých proti G. D. v rámci trestního řízení, stačí odkázat na judikaturu Soudního dvora, která se toho týká, konkrétně na zásady připomenuté v bodech 41 až 44 rozsudku ze dne 2. března 2021, *Prokuratuur* (Podmínky přístupu k údajům o elektronické komunikaci) (C-746/18, EU:C:2021:152), z nichž vyplývá, že tato přípustnost je podle zásady procesní autonomie členských států věcí vnitrostátního práva, s výhradou dodržení zejména zásad rovnocennosti a efektivity.
- 128 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na pátou a šestou otázku odpovědět tak, že unijní právo musí být vykládáno v tom smyslu, že brání tomu, aby vnitrostátní soud omezil časově účinky prohlášení neplatnosti, které musí učinit na základě vnitrostátního práva ve vztahu k vnitrostátním právním předpisům, jež ukládají poskytovatelům služeb elektronických komunikací plošné a nerozlišující uchovávání provozních a lokalizačních údajů, a to z důvodu neslučitelnosti těchto právních předpisů s čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 ve spojení s Listinou. Přípustnost důkazů získaných prostřednictvím takového uchovávání je podle zásady procesní autonomie členských států věcí vnitrostátního práva, s výhradou dodržení zejména zásad rovnocennosti a efektivity.

K nákladům řízení

- 129 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

1) Článek 15 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací (směrnice o soukromí a elektronických komunikacích), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/136/ES ze dne 25. listopadu 2009, ve spojení s články 7, 8 a 11 a čl. 52 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie musí být vykládán v tom smyslu, že brání legislativním opatřením, která pro účely boje proti závažné trestné činnosti a předcházení závažnému ohrožení veřejné bezpečnosti preventivně stanoví plošné a nerozlišující uchovávání provozních a lokalizačních údajů. Naproti tomu uvedený čl. 15 odst. 1 ve spojení s články 7, 8 a 11 a čl. 52 odst. 1 Listiny základních práv nebrání legislativním opatřením, která pro účely boje proti závažné trestné činnosti a předcházení závažnému ohrožení veřejné bezpečnosti stanoví

- cílené uchovávání provozních a lokalizačních údajů, které je na základě objektivních a nediskriminačních kritérií vymezeno kategoriemi dotčených osob nebo prostřednictvím zeměpisného kritéria, na dobu nezbytně nutnou, avšak s možností prodloužení;
- plošné a nerozlišující uchovávání IP adres přidělených zdroji připojení, a to po nezbytně nutnou dobu;
- plošné a nerozlišující uchovávání údajů o totožnosti uživatelů prostředků elektronické komunikace a
- možnost přikázat rozhodnutím příslušného orgánu, které podléhá účinnému soudnímu přezkumu, poskytovatelům služeb elektronických komunikací, aby po určenou dobu prováděli urychlené uchování provozních a lokalizačních údajů, jimiž disponují,

pokud tato opatření pomocí jasných a přesných pravidel zajišťují při uchovávání dotčených údajů dodržení souvisejících hmotněprávních a procesních podmínek a pokud subjekty údajů mají k dispozici účinné záruky proti riziku zneužití.

2) Článek 15 odst. 1 směrnice 2002/58, ve znění směrnice 2009/136, ve spojení s články 7, 8 a 11 a čl. 52 odst. 1 Listiny základních práv musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátním právním předpisům, podle kterých centralizované zpracování žádostí policie o přístup k údajům uchovávaným poskytovateli služeb elektronických komunikací, podaných v rámci vyšetřování a stíhání závažných trestných činů, provádí příslušník policie, kterému je nápomocno oddělení zřízené v rámci policie, jež má při plnění svého úkolu určitou míru autonomie a jehož rozhodnutí mohou být následně předmětem soudního přezkumu.

- 3) Unijní právo musí být vykládáno v tom smyslu, že brání tomu, aby vnitrostátní soud omezil časově účinky prohlášení neplatnosti, které musí učinit na základě vnitrostátního práva ve vztahu k vnitrostátním právním předpisům, jež ukládají poskytovatelům služeb elektronických komunikací plošné a nerozlišující uchovávání provozních a lokalizačních údajů, a to z důvodu neslučitelnosti těchto právních předpisů s čl. 15 odst. 1 směrnice 20002/58, ve znění směrnice 2009/136, ve spojení s Listinou základních práv. Přípustnost důkazů získaných prostřednictvím takového uchovávání je podle zásady procesní autonomie členských států věcí vnitrostátního práva, s výhradou dodržení zejména zásad rovnocennosti a efektivity.

Podpisy.